

«Βάφουμε τ' αβγά μας το Πάσχα.»

«Ετοιμάζουμε το μπουφέ μας για τη χριστουγεννιάτικη γιορτή »

κεφ. 9

ΓΙΟΡΤΕΣ

9.1 Παιδαγωγικοί στόχοι των γιορταστικών εκδηλώσεων

Οι διάφορες γιορτές κατέχουν σημαντική θέση στη ζωή και στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων του Βρεφονηπιακού Σταθμού. Αρέσουν στα παιδιά και δίνουν την ευκαιρία στα ίδια και στους παιδαγωγούς να κάνουν κάτι διαφορετικό.

Μέσα από τις διάφορες εορταστικές εκδηλώσεις ψυχαγωγούνται και τους δίνονται ευκαιρίες να αποκτήσουν πολλαπλές εμπειρίες, καθώς έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με το θέατρο, το θεατρικό παιχνίδι, τη μουσική, τη ρυθμική, τη λογοτεχνία, τις εικαστικές δραστηριότητες και γενικά με τις διάφορες μορφές της τέχνης.

Τους δίνεται επίσης η δυνατότητα να βιώσουν διάφορα έθιμα και παραδόσεις της χώρας τους, αλλά και άλλων χωρών (στα μεγαλύτερα παιδιά) και έτσι να ενταχθούν γρηγορότερα και ομαλότερα στο περιβάλλον τους.

Πρέπει να γιορτάζουμε όλες τις γιορτές του περιβάλλοντος που ζουν τα παιδιά επειδή η συμμετοχή τους στο εορταστικό κλίμα που επικρατεί γύρω τους, τους δίνει την αίσθηση ότι ανήκουν σε μια ομάδα ανθρώπων με κοινά στοιχεία και συμβάλλει στην κοινωνικοποίησή τους.

Η μεγάλη ποικιλία των δραστηριοτήτων που μπορούν να επιλέξουν τα παιδιά μαζί με τον/την παιδαγωγό για την πραγματοποίηση της κάθε γιορτής έχει αποτέλεσμα την επίτευξη παιδαγωγικών στόχων που αφορούν σε όλους τους τομείς ανάπτυξης (σωματικό, γνωστικό, κοινωνικοσυναισθηματικό, αισθητικό, καθώς και στον τομέα των διαφόρων δεξιοτήτων και της δημιουργικότητας).

Ένας βασικός στόχος μας επίσης είναι να βιωθεί το γεγονός που γιορτάζουμε σε ήρεμη ατμόσφαιρα, με χαρά και ικανοποίηση, έτσι ώστε να δημιουργηθούν στα παιδιά εντυπώσεις και μνήμες, που καθώς μεγαλώνουν θα αρχίσουν να τις αναπλάθουν στο νου τους και να τις αναζητούν. Έτσι σταδιακά και βιωματικά θα αρχίσουν να κατανοούν την έννοια της κυκλικότητας του χρόνου και θα βοηθηθούν να τοποθετήσουν τον εαυτό τους στο χώρο και στο χρόνο (Ζακοπούλου Α., 1995, σελ 89).

9.2 Είδη γιορτών

Οι γιορτές διακρίνονται σε:

- **Εθνικές:** (επέτειοι της 28ης Οκτωβρίου, της 25ης Μαρτίου, της γιορτής του Πολυτεχνείου, καθώς και οι τοπικές εθνικές εορτές της περιοχής που κατοικούν τα παιδιά).
- **Θρησκευτικές:** (τα Χριστούγεννα, το Πάσχα, ο εορτασμός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, καθώς και οι τοπικές θρησκευτικές γιορτές της περιοχής τους).
- **Κοινωνικές:** (η γιορτή της μητέρας, του πατέρα, τα γενέθλια και οι ονομαστικές γιορτές των παιδιών, η πρώτη γιορτή της χρονιάς, καθώς και η αποχαιρετιστήρια γιορτή για το τέλος της χρονιάς).

- **Διάφορες:** (εδώ κατατάσσονται οι γιορτές που γίνονται οποιαδήποτε στιγμή αποφασίσουμε μαζί με τα παιδιά να γιορτάσουμε ένα γεγονός. Ανάλογα με το θέμα τους μπορούν να έχουν διάφορες ονομασίες, όπως π.χ. η γιορτή της χαράς, του χαρτιού, του νερού, της κούκλας κτλ.).

*«Να σας πούμε το μυστικό;
Η πιο διασκεδαστική γιορτή είναι η γιορτή του νερού.
Βάφουμε το νερό κόκκινο με χαρτί γκοφρέ.»*

Τέλος, στις εκδηλώσεις εορταστικού χαρακτήρα εντάσσονται και οι διάφορες εκθέσεις των έργων των παιδιών, που γίνονται στο χώρο του Βρεφονηπιακού Σταθμού ή και σε άλλο χώρο (υπαίθριο ή στεγασμένο) σε διάφορες χρονικές στιγμές και με διάφορες αφορμές.

9.3 Οργάνωση των γιορτών

Όπως και σε οποιαδήποτε άλλη χρονική περίοδο, έτσι και στις γιορτές τα θέματα και οι δραστηριότητες που θα επιλεγούν, πρέπει να αναδύονται μέσα από τα ίδια τα παιδιά, τις εμπειρίες, τα ενδιαφέροντα, τις σκέψεις, και τις ιδέες τους. Τότε μόνο θα έχουν νόημα για αυτά.

Ο ρόλος του/της παιδαγωγού, όπως ήδη έχουμε αναφέρει, είναι να δώσει ερεθίσματα και να ωθήσει τα παιδιά να ζήσουν και να δράσουν, όσο γίνεται πιο έντονα αυτές τις περιόδους. Τα ερεθίσματα αυτά μπορεί να είναι: το διάβασμα μιας ιστορίας, η προβολή σλαϊντς, σχετικές εικόνες, εκμετάλλευση των διαφόρων σχολίων των παιδιών για τη γιορτή, το συμβολικό ή μιμητικό παιχνίδι που παίζουν, το θεατρικό παιχνίδι κ.ά.

Ο ρόλος του/της παιδαγωγού είναι να εκμεταλλευτεί τις αντιδράσεις των παιδιών στα ερεθίσματα και να τα προτρέψει να εκφράσουν τις σκέψεις και τα σχέδιά τους. Ο σχεδιασμός των δραστηριοτήτων περιλαμβάνει ευχάριστες αλληλεπιδράσεις και ανταλλαγές απόψεων μεταξύ των παιδιών και του/της παιδαγωγού.

Αν τα παιδιά έχουν δυσκολία να εκφράσουν τις προτιμήσεις τους, τότε μόνο παρεμβαίνει ο/η παιδαγωγός με συγκεκριμένες προτάσεις, παρά το γεγονός όμως ότι η δραστηριότητα εισάγεται από τον/την ίδια, το κάθε παιδί ή η κάθε ομάδα έχουν την ελευθερία να εργαστούν με τον τρόπο και τα υλικά που επιλέγουν.

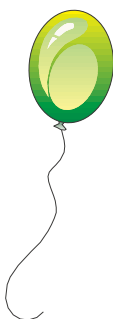
Ο καταμερισμός των δραστηριοτήτων γίνεται από τα ίδια τα παιδιά και ανάλογα με τις επιθυμίες τους.

Στην πορεία της υλοποίησης αν διαπιστωθεί πως ορισμένα σχέδια και προτάσεις δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν, τροποποιούνται και συζητούνται εναλλακτικές προτάσεις/λύσεις.

Παρακάτω γίνεται ενδεικτική παρουσίαση των εικαστικών δραστηριοτήτων που αφορούν στις διάφορες γιορτές. Θα παρουσιαστούν χωριστά για κάθε γιορτή προτάσεις και ιδέες με σκοπό να λειτουργήσουν ως ερεθίσματα για τη φαντασία και τη δημιουργικότητα, τόσο του/της παιδαγωγού, όσο και των παιδιών. Αυτές οι προτάσεις δεν αποτελούν διδακτικές οδηγίες και σε καμιά περίπτωση δε θα πρέπει να σταθούν εμπόδιο στην εμφάνιση και την ανάδειξη της μοναδικότητας που έχει η δημιουργικότητα του κάθε ατόμου ξεχωριστά.

Πρακτικές που πρέπει να αποφεύγονται κατά την υλοποίηση των εορταστικών εκδηλώσεων:

- Η τάση για επίδειξη του «έργου» μας στους γονείς μέσα από τη γιορτή.
- Η αναγκαστική αποστήθιση διαφόρων ποιημάτων, σκετς κτλ. από τα παιδιά.
- Η πολύωρη καθημερινή απασχόληση με ό,τι αφορά στη μέρα της γιορτής.
- Η αποφυγή του άγχους της προετοιμασίας, της κόυρασης και της ταλαιπωρίας των παιδιών.

9.4 Η πρώτη γιορτή της χρονιάς

Στην αρχή της χρονιάς, αφού τελειώσει η περίοδος της προσαρμογής των παιδιών, μπορεί να οργανωθεί μια γιορτή με στόχο την καλύτερη γνωριμία των παιδιών, των γονιών και του/της παιδαγωγού.

Στο διάστημα που έχει προηγηθεί ο/η παιδαγωγός με αφορμή κάποια συζήτηση για την οικογένεια των παιδιών ή κάποια παιχνίδια γνωριμίας που γίνονται συνήθως σ' αυτή την περίοδο, δημιουργεί τα ερεθίσματα για την προετοιμασία της γιορτής.

Τα παιδιά κάνουν προτάσεις για την υλοποίηση της γιορτής που μπορεί να αφορούν σε διάφορες δραστηριότητες, (θεατρικό παιχνίδι, τραγούδι, μουσικοκινητική, εικαστικά, μαγειρική, κ.ά.).

Οι γονείς, μετά το τέλος της γιορτής, έχουν την ευκαιρία να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους αλλά και με τον/την παιδαγωγό και να συζητήσουν για θέματα που αφορούν στα παιδιά τους.

9.4.1 Ιδέες για την πρώτη γιορτή της χρονιάς

- Τα παιδιά ζωγραφίζουν με τα δάχτυλα πάνω σε φουσκωμένα μπαλόνια που θα τα πάρουν μαζί τους φεύγοντας.
- Τα παιδιά φέρνουν μια φωτογραφία της οικογένειάς τους, δημιουργούν μια κορνίζα από πηλό, χαρτόνι, ή άχρηστο υλικό και τη διακοσμούν με υλικά που θα επιλέξουν. Το κάθε παιδί τοποθετεί στην κορνίζα που έφτιαξε τη φωτογραφία της οικογένειάς του. Ο/η παιδαγωγός τις στολίζει όλες μαζί, σε ένα ράφι που βρίσκεται στο ύψος του προσώπου των παιδιών, όπου θα παραμείνουν για όλη τη διάρκεια της χρονιάς.

9.5 Η γιορτή των Χριστουγέννων

Τα Χριστούγεννα γιορτάζουμε τη γέννηση του Χριστού. Το γεγονός αυτό πρέπει να παρουσιαστεί στα παιδιά σαν μια σύντομη ιστορία. Στα μικρά παιδιά λέμε απλά πως τα Χριστούγεννα γεννήθηκε ο Χριστός. Στα παιδιά 4 – 5 χρόνων προσθέτουμε πιο πολλά στοιχεία και στα μεγαλύτερα (5 – 6 χρ.) ακόμη περισσότερα.

Αυτό που έχει σημασία είναι να βοηθήσουμε τα παιδιά να αισθανθούν το βαθύτερο νόημα της γιορτής και να τους εμπνεύσουμε μέσα από την ήρεμη και όμορφη ατμόσφαιρα την έννοια της αγάπης και το αίσθημα της χαράς.

Πρέπει να βρούμε τρόπους να γιορτάσουν όλα τα παιδιά ακόμη και αυτά που είναι κάτω των 2,5 χρόνων, τα οποία μπορούν να βιώσουν τη γιορτινή ατμόσφαιρα μέσα από τον στολισμό της τάξης και την ακρόαση της χριστουγεννιάτικης μουσικής και των τραγουδιών χωρίς να συμμετέχουν με άλλο τρόπο.

Τα παιδιά από 2,5 – 3,5 χρόνων μπορούν να συμμετέχουν στο θεατρικό παιχνίδι των μεγαλύτερων παιδιών.

Τα μεγαλύτερα παιδιά προσχολικής ηλικίας μπορούν, ανάλογα με το αναπτυξιακό τους επίπεδο να ετοιμάσουν μια γιορτή. Οι προτάσεις τους θα περιλαμβάνουν διάφορες δραστηριότητες με θέμα τα Χριστούγεννα (κουκλοθέατρο, θεατρικό παιχνίδι, παιδικό θέατρο, μουσικοκινητική, εικαστικά κτλ.) (Ζακοπούλου Α., 1995, σελ 94 – 96).

Εμείς θα αναφερθούμε στις εικαστικές δραστηριότητες των παιδιών που αφορούν στο στολισμό της τάξης, στην κατασκευή διαφόρων στολιδιών για το χριστουγεννιάτικο δέντρο, διακοσμητικών αντικειμένων, δώρων και παιχνιδιών ή ακόμη και σκηνικών, Χριστουγεννιάτικων κουλουριών και γλυκισμάτων.

9.5.1 Ιδέες για Χριστουγεννιάτικες και Πρωτοχρονιάτικες δημιουργίες

Η προετοιμασία της χριστουγεννιάτικης γιορτής γίνεται στις διάφορες γωνιές και τα εργαστήρια του Βρεφονηπιακού Σταθμού και, όπως είναι φυσικό, τα εικαστικά εργαστήρια χρησιμοποιούνται περισσότερο από τα άλλα.

Τα αποτελέσματα είναι συνήθως εντυπωσιακά και αυτό οφείλεται τόσο στα καινούργια υλικά που θέτουμε στη διάθεση των παιδιών, όπως χρυσόσκονη, ασημόσκονη, χαρτιά μεταλλιζέ διαφόρων χρωμάτων, κορδέλες, γιρλάντες κ.ά. όσο και στην ποικιλία ερεθισμάτων που δέχονται τα παιδιά από το περιβάλλον τους κατά τη διάρκεια των γιορτών αυτής της περιόδου (βιτρίνες καταστημάτων, τηλεόραση, διακόσμηση του σπιτιού τους και ερεθίσματα που δίνονται στον παιδικό σταθμό και στο σπίτι).

«Στη χριστουγεννιάτικη γιορτή μας φτιάχνουμε στολίδια με τους μπαμπάδες και τις μαμάδες μας. Περνάμε υπέροχα!»

α) Στολίδια για το χριστουγεννιάτικο δένδρο:

- **Από τους περιπάτους που κάνουν στη φύση**, τα παιδιά συγκεντρώνουν αρκετό καιρό πριν, ξηρούς καρπούς, βελανίδια, κουκουνάκια, κυπαρισσόμπαλλες κτλ. Αυτά μπορούν:
  - ✓ Να τα βάψουν με χρυσαφιά, ασημένια ή άλλα χρώματα.
  - ✓ Να τα τυλίξουν με μεταλιζέ χαρτιά.
  - ✓ Να τα πασπαλίσουν με χρυσόσκονη
- **Μπάλες από αλουμινόχαρτο ή πολύχρωμα κομματάκια από μεταλιζέ χαρτί** που έχουν περισσέψει από άλλες κατασκευές: Τσαλακώνουν το χαρτί προσπαθώντας να του δώσουν σχήμα στρογγυλό ή οποιοδήποτε άλλο σχήμα επιθυμούν. Στη συνέχεια στολίζουν με αυτά το χριστουγεννιάτικο δένδρο της τάξης.
- **Μπάλες από πορτοκάλι και μοσχοκάρφια (γαρύφαλλα)**. Ο/η παιδαγωγός δίνει σαν δώρο από ένα πορτοκάλι σε κάθε παιδί. Τους μοιράζει τα πορτοκάλια μαζί με ένα κεσεδάκι γαρύφαλλα. Τα παιδιά καρφώνουν τα γαρύφαλλα πάνω στην επιφάνεια του πορτοκαλιού που είναι κενή καλύπτοντάς την ολόκληρη ή μέρος της. Ύστερα τα κρεμούν στο δένδρο. Η μυρωδιά που απλώνεται στο χώρο είναι «χριστουγεννιάτικη», και πολύ ευχάριστη, ενώ διατηρείται για αρκετό χρονικό διάστημα. Οι μπάλες μπορούν να παρα-

μείνουν κρεμασμένες για 6 – 8 εβδομάδες, μετά από αυτό το χρονικό διάστημα το πορτοκάλι ξεραίνεται. Αν τοποθετήσουμε το πορτοκάλι κοντά σε θερμαντικό σώμα, η μυρωδιά διαχέεται πιο έντονα στο χώρο.

- **Στολίδια από πηλό ή ζυμάρι.** Τα παιδιά φτιάχνουν ζυμάρι και πλάθουν διάφορα χριστουγεννιάτικα στολίδια, όπως μπάλες, μπαστουνάκια, πλεξίδες, μπότες, αλλά και διάφορα άλλα σχέδια δικής τους έμπνευσης, που θα θεωρήσουν ότι ταιριάζουν για χριστουγεννιάτικα στολίδια. Τα στολίδια είτε στεγνώνουν μόνα τους είτε ψήνονται στους 125° για μία ώρα ανάλογα με το πάχος των κατασκευών.

Η ίδια δραστηριότητα μπορεί να γίνει και με πηλό.

Βάφουν και διακοσμούν τις κατασκευές, περνούν κορδελάκι και τις κρεμούν στο χριστουγεννιάτικο δέντρο.

Χριστουγεννιάτικα στολίδια από ζυμάρι.

Για τον πηλό ή τη ζύμη τα παιδιά μπορούν να χρησιμοποιήσουν και φορμίτσες που έχουν διάφορα χριστουγεννιάτικα σχήματα. Κόβουν το υλικό στο σχήμα της φόρμας (αστέρια, αγγελάκια, καμπάνες, δενδράκια κτλ.) και όταν στεγνώσουν, μπορούν να τα αφήσουν σ' αυτή τη μορφή ή να τα βάψουν με δακτυλομπογιές. Μια παραλλαγή της προτεινόμενης

δραστηριότητας είναι να τα στολίσουν, πριν στεγνώσουν, με διάφορους σπόρους, όπως στραγάλια, αρακά, καλαμπόκι, ηλιόσπορους, κελύφη από φιστίκια Αιγίνης κτλ.

Συμβουλή: Όσο ο πηλός ή το ζυμάρι διατηρούνται μαλακά δεν ξεχνάμε να τρυπήσουμε με αιχμηρό αντικείμενο στο σημείο απ' όπου θα περαστεί η κλωστή που θα κρεμάσουν τα στολίδια.

β) Ιδέες για το Χριστουγεννιάτικο δένδρο:

- Τα παιδιά σχίζουν λωρίδες από πράσινο χαρτί οποιουδήποτε τύπου και τις κολλούν πάνω σε χαρτί του μέτρου ή χαρτόνι που είναι στερεωμένο στον τοίχο, έτσι ώστε να σχηματίσουν το χριστουγεννιάτικο δένδρο. Κολλούν επάνω του διάφορα στολίδια: χαρτάκια από καραμέλες, περισσεύματα από διάφορα χρυσόχαρτα, μπαλίτσες από γκοφρέ χαρτί, κομμάτια από φελιζόλ, ξύσματα μολυβιών κτλ..
- Τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να ζωγραφίσουν χριστουγεννιάτικα σχέδια και στη συνέχεια, αφού τα κόψουν, να στολίσουν με αυτά το δέντρο τους.
- Ξερόκλαδα δένδρων που:
  - ✓ Τα στολίζουν με κορδέλες, γιρλάντες ή με λωρίδες από γκοφρέ χαρτί διαφόρων χρωμάτων.
  - ✓ Τα καλύπτουν τυλίγοντάς τα με χρυσόχαρτο ή ασημόχαρτο και ύστερα τα στολίζουν με ξηρούς καρπούς, που τους έχουν βάψει προηγούμενα με διάφορα χρώματα.
  - ✓ Κρεμούν κουκουνάρια ή ξερά φύλλα που μπορούν να έχουν βάψει χρυσά ή ασημένια.

«Δεν είναι πρωτότυπο το χριστουγεννιάτικο δέντρο μας;»

γ) Ιδέες για διάφορες κατασκευές και διακοσμήσεις:

- Τα παιδιά φτιάχνουν προσκλήσεις για τους γονείς τους ή χριστουγεννιάτικες κάρτες. Τους δίνουμε χαρτόνια κανσόν σε ποικιλία χρωμάτων διπλωμένα στη μέση που τα διακοσμούν με χριστουγεννιάτικα θέματα και με διάφορες τεχνικές (ζωγραφική, κολάζ, τύπωμα). Ο/η βρεφονηπιοκόμος γράφει τις ευχές με την υπαγόρευση των παιδιών.

- Κατασκευή μακέτας με χριστουγεννιάτικο θέμα. Τα παιδιά, επιλέγουν τι και πώς θα το κατασκευάσουν, π.χ. επιλέγουν να φτιάξουν τη φάνη που γεννήθηκε ο Χριστός, αποφασίζουν για τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν, π.χ. ζυμάρι, πηλό, πλαστελίνη, χαρτόνια κ., μοιράζονται μεταξύ τους τις κατασκευές και στο τέλος κάνουν τη σύνθεση.

«Επιτέλους, μπορούμε κι εμείς να φτιάξουμε τα χριστουγεννιάτικα γλυκά μας και μάλιστα μαζί με τους γονείς μας στο σχολείο μας.»

- Τα παιδιά διακοσμούν με διάφορες τεχνικές ζωγραφικής ή τυπώματος τις ετικέτες που θα κολλήσουν πάνω στα περιτυλίγματα των δώρων.
- Διακοσμούν επίσης χάρτινα ποτήρια, πετσέτες, τραπεζομάνηλα, τα χαρτιά περιτυλίγματος των δώρων με όποια υλικά και τεχνικές αποφασίσουν τα ίδια.
- Ζωγραφίζουν με τα δάκτυλα ακούγοντας χριστουγεννιάτικη μουσική. Ο/η παιδαγωγός τα ενθαρρύνει να ζωγραφίσουν αυτό που αισθάνονται.
- Φτιάχνουν «το χιονάνθρωπο των Χριστουγέννων»: Το χιόνι είναι φανταστικό υλικό, αρέσει πολύ στα παιδιά και προσφέρεται δωρεάν. Αν έχουμε την τύχη να το «στρώσει» τις ημέρες των Χριστουγέννων βγαίνουμε έξω ντυμένοι ζεστά και φτιάχνουμε «το χιονάνθρωπο των Χριστουγέννων». Αν το χιόνι δεν είναι αρκετό για το χιονάνθρωπο, σχεδιάζουμε διάφορα σχέδια με ξύλα πάνω στο χιόνι. Φυσικά, αν χιονίσει πριν ή μετά τα Χριστούγεννα, δεν αφήνουμε την ευκαιρία ανεκμετάλλευτη. Σ' αυτή την περίπτωση θα φτιάξουμε το «χιονάνθρωπο της τάξης» μας και όχι το «χιονάνθρωπο των Χριστουγέννων».
- Χρησιμοποιούν φελλούς μικρούς και μεγάλους και τυπώνουν ατομικές ή ομαδικές συνθέσεις με χριστουγεννιάτικα ή πρωτοχρονιάτικα θέματα.

9.6 Η γιορτή του Πάσχα

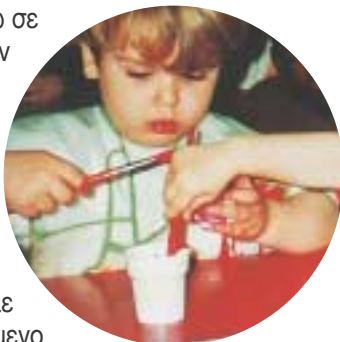
Η γιορτή του Πάσχα είναι η δεύτερη μεγάλη θρησκευτική μας γιορτή. Όπως και στα Χριστούγεννα, τα γεγονότα πρέπει να παρουσιαστούν στα παιδιά σαν μια σύντομη ιστορία χωρίς λεπτομέρειες.

Αναφερόμαστε σε διάφορα ήθη και έθιμα και συζητάμε με τα παιδιά παίρνοντας αφορμή από τα διάφορα ερεθίσματα και τις σχετικές εμπειρίες που έχουν από το περιβάλλον τους. Τέτοια ερεθίσματα, όπως και στις άλλες γιορτές, μπορεί να είναι το διάβασμα κάποιου βιβλίου, η τηλεόραση, η συζήτηση για το δώρο της νονάς, η ατμόσφαιρα της Μεγάλης Εβδομάδας κτλ.

Το Πάσχα δεν κάνουμε γιορτή με την καθιερωμένη έννοια, γιατί ζούμε στο κλίμα της Μεγάλης Εβδομάδας. Γιορτάζεται μέσα από το στολισμό της τάξης και τις διάφορες εικαστικές δραστηριότητες.

9.6.1 Ιδέες για πασχαλινές κατασκευές

- Τα μικρά παιδιά από 2 χρονών και πάνω μπορούν να φτιάξουν λαμπάδες, – όχι για τον εαυτό τους γιατί η δική τους είναι εξασφαλισμένη από τους νονούς – αλλά για τους γονείς τους, τον παππού, τη γιαγιά κτλ. Η διαδικασία είναι απλή: κρατούν μια λευκή λαμπάδα από το φυτίλι και με τη βοήθεια τους/της παιδαγωγού τη βυθίζουν σε ένα δοχείο με χρώμα που «πιάνει» πάνω σε κερί. Τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να φτιάξουν λαμπάδες χρησιμοποιώντας πιο δύσκολες τεχνικές και να τις στολίσουν με πολλούς τρόπους ανάλογα με τη φαντασία τους: Π.χ. να τις ζωγραφίσουν, να κάνουν διάφορα κολάζ, να τις τυλίξουν με κορδέλες, κτλ.
- **Βαφή αβγών:** Τα αβγά μπορούν να βαφούν με τη συμμετοχή των μεγαλύτερων παιδιών στην κουζίνα του παιδικού σταθμού είτε με μπογιές του εμπορίου είτε με φυτικά χρώματα που έχουμε αναφέρει σε προηγούμενο κεφάλαιο μπορούν να φτιάξουν μόνα τους.
- **Πασχαλινά αβγά και καλάθια από πλαστελίνη:** Δραστηριότητα εύκολη για τα μικρότερα παιδιά που χρησιμοποιούν πλαστελίνη για να πλάσουν μικρά και μεγάλα αβγά και καλάθια διαφόρων χρωμάτων.
- **Πασχαλινά αβγά από χαρτόνι:** Τα παιδιά σχεδιάζουν αβγά πάνω σε άσπρο χαρτί, τα κόβουν με το ψαλίδι και κατόπιν τα ζωγραφίζουν με δαχτυλομπογιές ή μαρκαδόρους και από της δύο πλευρές τους. Όταν συγκε-

ντρωθούν πολλά, ο/η παιδαγωγός τα τοποθετεί σε κάθετες σειρές και τα συνδέει μεταξύ τους με μια κλωστή, στη συνέχεια στερεώνονται στο ταβάνι της τάξης, η μια σειρά δίπλα στην άλλη.

- **Πασχαλινά αβγά από άδεια αληθινά αβγά:** Όταν φτιάχνουμε τα τσουρέκια για το Πάσχα, αντί να σπάμε τα αβγά και να πετάμε τα σκόφλια τους, μπορούμε να αδειάσουμε το περιεχόμενό τους με μια απλή τεχνική. Αυτή εφαρμόζεται από του/της παιδαγωγούς ως εξής: με μια καρφίτσα τρυπάμε τις δύο άκρες του αβγού. Κρατάμε το αβγό και φυσάμε από τη μία προς τα μέσα, μέχρι να βγει το περιεχόμενό του από την άλλη τρύπα. Στη συνέχεια, το πλένουμε και το σκουπίζουμε προσεκτικά. Το αφήνουμε να στεγνώσει μια μέρα, για να γίνει πιο ανθεκτικό το κέλυφος, πριν το διακοσμήσουν τα παιδιά με μαρκαδόρους, νερομπογιές ή δακτυλομπογιές. Όταν στεγνώσουν τα αβγά, τα κρεμάμε σε ένα κλαδί διατάσσοντάς τα σε διαφορετικά ύψη συνθέτοντας έτσι ένα όμορφο πασχαλινό mobile.

Με ποιο τρόπο θα κρεμάσουμε το αβγό: Δένουμε με μια κλωστή ένα σπιρτόξυλο από το μέσο του περιπίου, στη συνέχεια το περνάμε μέσα από την τρύπα του αβγού, και τραβάμε την κλωστή απαλά. Το σπίρτο ακουμπά κάθετα το εσωτερικό του αβγού που είναι έτοιμο για να κρεμαστεί.

Για να είναι πιο ανθεκτικά τα αβγά και να μπορούν τα μικρότερα παιδιά να τα διακοσμήσουν, χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος να σπάσουν, ταπώνουμε την κάτω τρύπα του αβγού με πλαστελίνη ή πηλό και χύνουμε ρευστό γύψο μέσα στο αβγό απ' την πάνω τρύπα. Όταν ο γύψος στεγνώσει μέσα στο αβγό, τότε αυτό θα έχει γίνει ανθεκτικό.

- **Πασχαλινά καλάθια:** Τα πασχαλινά καλάθια γίνονται από άδεια κεσεδάκια γιαουρτιού. Δίνουμε στα παιδιά μεγάλα στρογγυλά χαρτιά από γκοφρέ ή άλλο μαλακό χαρτί σε διάφορα χρώματα. Αφού ρίξουν στο εσωτερικό του κεσέ λίγες σταγόνες κόλα, τον τοποθετούν στο κέντρο του στρογγυλού χαρτιού έτσι, ώστε διπλώνοντας το χαρτί της τα μέσα και πιέζοντας το πάνω στην κόλλα να τον καλύψουν ολόκληρο. Στη συνέχεια κόβουν χάρτινο χόρτο σε χρώμα της επιλογής τους και γεμίζουν το εσωτερικό του κεσέ. Όταν το καλάθι είναι έτοιμο, τα παιδιά μπορούν να το στολίσουν εξωτερικά με φιογκάκια, αποξηραμένα λουλούδια, κουμπιά χαρτάκια από καραμέλες, βαμμένα μακαρονάκια κτλ. χρησιμοποιώντας τη φαντασία τους και βάζοντας το καθένα την προσωπική του σφραγίδα. Το καλάθι που έχουν ετοιμάσει μπορούν να το γεμίσουν με ένα πασχαλινό αβγό που έχουν διακοσμήσει μόνα τους, με καραμέλες, με κουλουράκια κτλ.

Κατά τον ίδιο τρόπο περίπου μπορούμε να φτιάξουμε πασχαλινά καλάθια από χάρτινες ή πλαστικές αυγοθήκες.

- **Πασχαλινό mobile:** Τα παιδιά χρησιμοποιούν άσπρο πηλό ή φτιάχνουν ζύμη. Πλάθουν με τον πλάστη το υλικό, ώπου να γίνει μια επίπεδη και λεπτή επιφάνεια και στη συνέχεια με τα χέρια ή με φορμάκια δίνουν σχήμα στο υλικό δημιουργώντας διάφορα πασχαλινά σχέδια (λαγουδάκια, αβγά, κοτοπουλάκια, καλάθια κτλ.). Τα αφήνουν να

στεγνώσουν, αφού προηγουμένως κάνουν την τρύπα απ' όπου θα τα κρεμάσουν και χαράξουν τα σημεία που θέλουν να τονίσουν (π.χ. μάτια, φτερά, αυτιά κ.ά.). Όταν στεγνώσουν, τα ζωγραφίζουν με τέμπερες ή δαχτυλομπογιές, ύστερα, αν θέλουν, μπορούν να τα ψήσουν. Τέλος, περνούν μια κλωστή μέσα από την τρύπα που έχουν φτιάξει και τα κρεμούν σ' ένα κλαδί αμυγδαλιάς, αν είναι δυνατό, ή με διάφορους της τρόπους δημιουργώντας το πασχαλινό τους mobile.

«Τα κουλουράκια μας θα γίνουν υπέροχα.»

- **Πασχαλινά κουλούρια:** Τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να ασχοληθούν στη γωνιά κουζίνας, ανά ομάδες, με το πλάσιμο, το στόλισμα και το ψήσιμο των πασχαλινών κουλουριών και των τσουρεκιών.
- **Ζωγραφική στο τζάμι της τάξης** με πασχαλινά θέματα: τα παιδιά, χρησιμοποιώντας βαμβάκι, κομμάτια από σφουγγάρι, πινέλα διαφόρων μεγεθών ή μπατονέτες, ζωγραφίζουν τα τζάμια της τάξης με πασχαλινά θέματα (αβγά, λαμπάδες, λαγούς, λουλούδια, κοτοπουλάκια, στεφάνια κ.ά.). Προσοχή! Η μπογιά πρέπει να είναι αρκετά πηχτή, διαφορετικά θα τρέξει και θα απογοητεύσει τα παιδιά.
Αν τα παιδιά θεωρήσουν ότι ένα θέμα είναι πασχαλινό, ενώ για τα δεδομένα των μεγάλων δεν είναι, ασφαλώς και είναι αποδεκτό.

9.7 Εθνικές γιορτές

Τα παιδιά προσχολικής ηλικίας δεν μπορούν να κατανοήσουν τις έννοιες «πατρίδα», «ελευθερία», «σκλαβιά» κτλ. Σαν πατρίδα εννοούν μόνο το μέρος όπου ζούν, δηλαδή το σπίτι τους, τη γειτονιά τους, το χωριό τους, την πόλη τους. Δεν είναι ικανά ακόμη και όταν το λένε να εντάξουν το χωριό ή την πόλη τους στον ευρύτερο χώρο της Ελλάδας και τον εαυτό τους στο σύνολο των Ελλήνων.

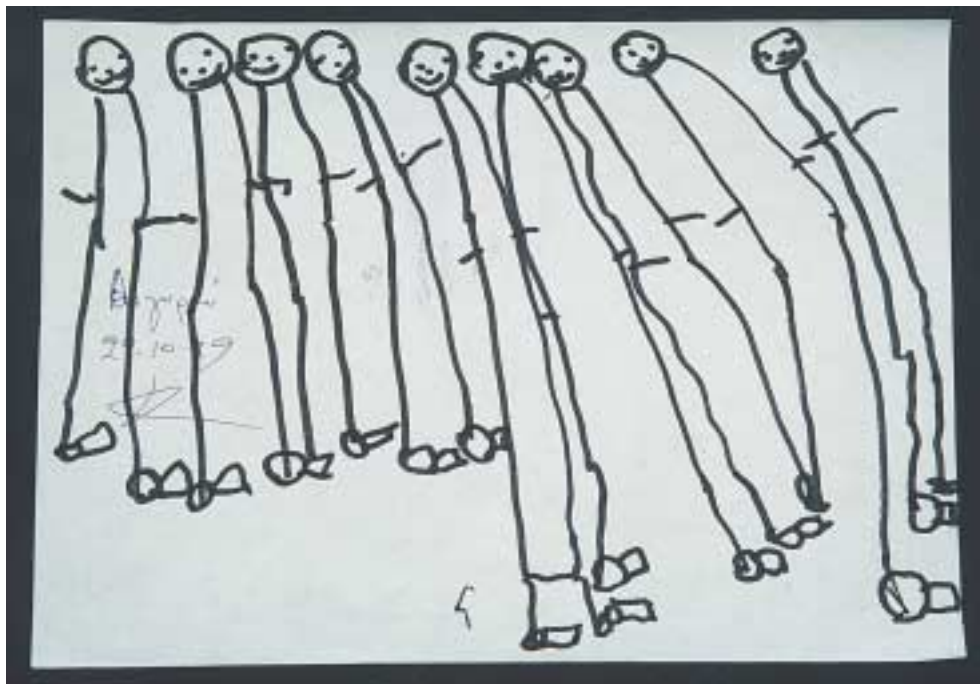
Οι έννοιες της πατρίδας, της ελευθερίας, της ανδρείας, της τιμής, είναι αφηρημένες

και, συνεπώς, δυσνόητες. Απαιτείται λοιπόν μια καλή προετοιμασία για να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον πλούσιο σε ερεθίσματα που θα βοηθήσει τα παιδιά, όχι βέβαια να καταλάβουν τις έννοιες, μα να ζήσουν το πανηγύρι του εορτασμού μέσα από δραστηριότητες που θα εξυπηρετούν την ανάπτυξη του λόγου, της κίνησης, της σκέψης, του συναισθήματος. Δε διηγούμαστε με λεπτομέρειες τα γεγονότα, γιατί ακόμη και ο διαχωρισμός της έννοιας του αμυντικού πολέμου από τον επιθετικό είναι δύσκολος.

**«Έτοιμοι για παρέλαση.
Ελάτε μπείτε στη γραμμή.»**

**«Κοιτάξτε τι ωραία γραμμή που φτιάξαμε.»
Παρέλαση. Παιδική ζωγραφιά.**

9.7.1 Ιδέες για τις εθνικές γιορτές

- Τα παιδιά στολίζουν την τάξη με σημαίες και στεφάνια. Δε χρειάζεται να κάνουν πράγματα που δεν κατανοούν το συμβολισμό τους, για παράδειγμα τσαρούχια, δάφνινα στεφάνια, κτλ. ή είναι δύσκολα από τεχνική πλευρά.
- Μπορούν να κάνουν παρέλαση που τους αρέσει πολύ, για τα τιμήσουν την πατρίδα που γιορτάζει και να καταθέσουν κάποιο αληθινό στεφάνι στο Ηρώο της περιοχής τους. Στη συνέχεια μπορούν να ζωγραφίσουν ή να κατασκευάσουν ό,τι επιθυμούν σχετικά με την εμπειρία που έζησαν. Μια πρόταση είναι να παίξουν και έπειτα να ζωγραφίσουν ένα διαφορετικό πόλεμο, π.χ. χαρτοπόλεμο ή μαξιλαιοπόλεμο.

«Τη σημαία μου
κρατώ που πολύ την αγαπώ»
Παιδική ζωγραφιά.

9.8 Η γιορτή της μητέρας ή του πατέρα

Η κατανόηση του μηνύματος αυτών των γιορτών είναι ευκολότερη από αυτή των Θρησκευτικών και των Εθνικών γιορτών, γιατί η μητέρα και ο πατέρας είναι συγκεκριμένες έννοιες.

Γι' αυτές τις γιορτές συζητάμε λίγες μέρες πριν ενημερώνοντας τα παιδιά ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα θα τις γιορτάσουμε. Εξηγούμε στα παιδιά ότι γιορτάζουμε για τους γονείς μας επειδή τους αγαπάμε και μας αγαπούν. Δημιουργούμε λοιπόν από πριν ένα περιβάλλον με τις κατάλληλες συνθήκες και ερεθίσματα, έτσι ώστε, όταν φτάσει η μέρα της συγκεκριμένης γιορτής, τους την υπενθυμίζουμε και όλοι μαζί αποφασίζουμε για τα δώρα που θα φτιάξουν και στη συνέχεια θα χαρίσουν στους γονείς τους. Επίσης, τα παιδιά μέσα από τις διάφορες δραστηριότητες (κουκλοθέατρο, ιστορίες, παραμύθια, θεατρικό παιχνίδι κτλ.) βιώνουν ένα κλίμα αγάπης προς τους γονείς τους που θα τους το εκφράσουν χαρίζοντάς τους και το δώρο που έχουν δημιουργήσει.

9.8.1 Ιδέες για τη γιορτή τους μητέρας και του πατέρα

- Τα παιδιά μπορούν να φτιάξουν ύστερα από συζήτηση με τον/την παιδαγωγό το δικό τους δώρο για τη μητέρα ή τον πατέρα. Αυτό μπορεί να είναι μια ζωγραφιά, μια κάρτα, μια κορνίζα, διάφορες πήλινες κατασκευές, ένα κολάζ κτλ., που θα φτιάξουν με τα χέρια τους για τη μαμά ή τον μπαμπά.

9.9 Η καλοκαιρινή γιορτή

Στόχος της καλοκαιρινής γιορτής είναι ο αποχαιρετισμός της χρονιάς που πέρασε, των μεγάλων παιδιών που θα πάνε από την επόμενη χρονιά στο δημοτικό σχολείο, αλλά και η υποδοχή των διακοπών που έρχονται. Είναι προτιμότερο να γιορτάζεται στην αυλή (αν υπάρχει). Μπορεί όμως να γίνει και σε άλλο χώρο πιο πρόσφορο, όπως στο γειτονικό πάρκο, στο κοντινό άλσος, σε θεατρική αίθουσα κτλ.

Προτείνεται σ' αυτή τη γιορτή να γίνεται έκθεση των έργων που έκαναν τα παιδιά όλη τη χρονιά μέσα στην τάξη. Παράλληλα μπορούν να λειτουργήσουν ανοιχτά εικαστικά εργαστήρια και εργαστήρια θεατρικού παιχνιδιού, όπου τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν και να παίζουν μαζί με τους γονείς τους.

Αποφεύγονται οι τυποποιημένες θεατρικές παραστάσεις κατά τις οποίες τα παιδιά υποχρεώνονται να μαθαίνουν διαλόγους και ποιήματα.

Καλοκαιρινή γιορτή με ανοιχτά εικαστικά εργαστήρια.

9.10 Οι ονομαστικές γιορτές και οι γιορτές των γενεθλίων

Οι ονομαστικές γιορτές των παιδιών γιορτάζονται ομαδικά την ίδια μέρα της γιορτής τους. Τα παιδιά της τάξης που δε γιορτάζουν φτιάχνουν δώρα για όσα γιορτάζουν τη μέρα αυτή, ενώ με τη σειρά τους αυτά που γιορτάζουν συνήθως φέρνουν γλυκά και κερνούν τους υπόλοιπους. Θα μπορούσαν όμως τα γλυκά να γίνουν στον παιδικό σταθμό από τα ίδια τα παιδιά με την ευκαιρία της γιορτής.

Με τον ίδιο τρόπο γιορτάζονται και τα γενέθλια των παιδιών, με τη διαφορά, ότι γιορτάζονται ατομικά, γιατί η μέρα των γενεθλίων είναι μοναδική για κάθε παιδί γεγονός που τα ενθουσιάζει.

9.10.1 Ιδέες για δώρα ονομαστικής γιορτής και γιορτής γενεθλίων

- Είναι συνηθισμένο, αλλά πολύ όμορφο το κλασικό πια άλμπουμ που περιέχει μια ζωγραφιά από κάθε παιδί της τάξης ζωγραφισμένη με αγάπη. Ο/η παιδαγωγός το δένει με ένα ωραίο εξώφυλλο και τα παιδιά που γιορτάζουν παίρνουν στο σπίτι τους τις ζωγραφιές των φίλων τους που είναι αφιερωμένες σ' αυτά.
- Τα παιδιά φτιάχνουν διάφορες κάρτες από χρωματιστά χαρτιά και χαρτόνια και τις ζωγραφίζουν με διάφορες τεχνικές ή τις στολίζουν με την τεχνική του κολάζ.
- Τα παιδιά φτιάχνουν τρισδιάστατα έργα της επιλογής τους από πηλό, ζυμάρι, υλικά απ' τη φύση, καδράκια κτλ.

«Κοίτα πόσους χαρταετούς σου έφτιαξα για τα γενέθλιά σου!»

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Οι διάφορες γιορτές κατέχουν σημαντική θέση στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού. Τα παιδιά ψυχαγωγούνται, αποκτούν εμπειρία, βιώνουν έθιμα και παραδόσεις της χώρας τους, κοινωνικοποιούνται. Ακόμη, μέσα από τη συμμετοχή τους στις γιορτές, τους δημιουργούνται εντυπώσεις και μνήμες που με την πάροδο του χρόνου αρχίζουν να τις αναπλάθουν στη σκέψη τους και να τις αναζητούν. Έτσι, βιωματικά αρχίζουν να κατανοούν την έννοια της κυκλικότητας του χρόνου και να τοποθετούν τον εαυτό τους μέσα σ' αυτόν.

Οι γιορτές διακρίνονται σε: εθνικές, θρησκευτικές, κοινωνικές και διάφορες άλλες, που μπορούν να επινοηθούν από τον/την παιδαγωγό, όπως η γιορτή του νερού, του χαρτιού, της κούκλας κ.ά.

Ο τρόπος εορτασμού και οι επιλογές των δραστηριοτήτων κάθε γιορτής αναδύονται μέσα από τα βιώματα των παιδιών. Ο/η παιδαγωγός έχει ρόλο βοηθητικό, συντονιστικό. Παρουσιάζει τα γεγονότα σαν απλές, σύντομες ιστορίες χωρίς λεπτομέρειες, γιατί τα παιδιά δεν μπορούν να κατανοήσουν τις αφηρημένες έννοιες.

Οι εικαστικές δραστηριότητες που προτείνονται και επιλέγονται από τα παιδιά είναι διαφόρων ειδών και δίνουν τη χαρά της αυτενέργειας και της δημιουργικότητας.

Καλοκαιρινή γιορτή
με ανοιχτά
εικαστικά εργαστήρια,
έκθεση κατασκευών,
έκθεση παιδικού βιβλίου,
παραστάσεις
κουκλοθέατρου,
θεατρικό παιχνίδι, γωνιές
νερού και μεταμπίεσης,
οργανωμένα από
μαθητές και μαθήτριες.

Θεατρικό
παιχνίδι
στο δρόμο,
από
μαθήτριες
στα πλαίσια
της
καλοκαιρινής
γιορτής.

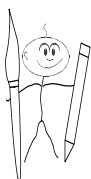
Ανοιχτό
εργαστήριο
ζωγραφικής
στα πλαίσια
της
καλοκαιρινής
γιορτής.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Με ποιο τρόπο η συμμετοχή των παιδιών στις διάφορες εορταστικές εκδηλώσεις βοηθά στην κατανόηση της έννοιας του χρόνου;
2. Πώς μέσα από τις διάφορες γιορτές που γίνονται στον παιδικό σταθμό, εκπληρώνεται ο στόχος της κοινωνικοποίησης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας;
3. Να περιγράψεις την οργάνωση της καλοκαιρινής γιορτής του παιδικού σταθμού, δίνοντας έμφαση στις εκδηλώσεις εκείνες που πρέπει να αποφεύγονται.

Προτεινόμενες Χριστουγεννιάτικες εργασίες

1. Χρησιμοποίησε έτοιμα στένσιλ με Χριστουγεννιάτικα ή Πρωτοχρονιάτικα μοτίβα ή φτιάξε δικά σου. Τύπωσε ατομικά ή ομαδικά συνθέσεις με την τεχνική του αερογράφου (στένσιλ) με θέμα τα Χριστούγεννα ή την Πρωτοχρονιά.
2. Να φτιάξεις κάρτες (Χριστουγεννιάτικες ή Πρωτοχρονιάτικες) χρησιμοποιώντας τεχνικές του κολάζ ή του τυπώματος που γνωρίζεις.
3. Να φτιάξετε χωρισμένοι σε ομάδες των 4 ατόμων mobiles με γιορτινά μοτίβα (αστέρια, χριστουγεννιάτικα δέντρα, αγγελάκια, αγιοβασιλίδες, καραβάκια, καμπάνες κτλ.) και υλικά δικής σας έμπνευσης.
4. Φτιάξε χιονονιφάδες για τα τζάμια ή για τα mobiles ως εξής: δίπλωσε ένα χαρτί φωτοτυπίας μεγέθους Α4, στη μέση (3 φορές συνολικά). Κόψε με το ψαλίδι από τις άκρες του χαρτιού διάφορα κομμάτια αυτοσχεδιάζοντας. Όταν το ξεδιπλώσεις θα εμφανιστούν περίπλοκα σχέδια και μοναδικές χιονονιφάδες.
5. Να οργανώσεις σε συνεργασία με το συμμαθητή/τριά σου, κατά τη διάρκεια της πρακτικής σου άσκησης, την κατασκευή ενός χριστουγεννιάτικου ή πρωτοχρονιάτικου πίνακα από μια ομάδα παιδιών. Χρησιμοποιήστε όποια τεχνική θέλετε και στη συνέχεια καταγράψτε και συζητήστε τις παρατηρήσεις σας.

Προτεινόμενες Πασχαλινές εργασίες

1. Να φτιάξεις πασχαλινές κάρτες με ποικιλία υλικών και χαρτόνια χρησιμοποιώντας μεικτές τεχνικές κολάζ – ζωγραφικής.
2. Να κατασκευάσεις τρισδιάστατα έργα με θέμα το «Πάσχα».
3. Να οργανώσεις σε συνεργασία με τον/την συμμαθητή/τριά σου στον παιδικό σταθμό όπου κάνεις την πρακτική σου άσκηση παράλληλα εργαστήρια τυπώματος και κολάζ με θέμα το «Πάσχα».